

NEAMUL ROMÂNESC

Chestiile mari ale „presei romine“.

Chestiile mari nu lipsesc niciodată presei romine din fericitul Regat al României.

Intr'un moment cind vre-o sută de proiecte votate cu hurta de cele mai disciplinate dintre Camere, așteaptă să fie puse în aplicare de funcționarii de modă veche cari numai pentru așa ceva nu sînt potriviți și cari au în fruntea lor miniștri pe cari o curată întimplare-i aduce la cutare sau cutare departament pentru a speria lumea cu proiecte menite să dispară odată cu plecarea specialiștilor improvisați, într'un moment în care sute de mii de oameni săraci se luptă cu asprimea unei vremi sălbatice, care face din «dulcele» April a șeptea lună de iarnă, într'un moment cind, peste hotare, cercul de fier al prigonirii se strînge tot mai tare în jurul elementelor răzlețe ale neamului, — presa romină a descoperit chestii și mai mari și mai pasionante.

Judecați numai.

La o cafenea boierească, unde vin toți cei fără lucru și plini de mofturi, ca să puie la cale Țara lui Cremene, unul — cine-o fi și-aceia! — aruncă o vorbă strașnică. Dacă, înțelegeți d-voastră, dacă, deci, d. M. Cantacuzino i-ar fi zis lui ce i-a zis d-lui Păltineanu — i-a zis «păcătosule» —, ei, atunci! ar fi fost altfel. Altfel?... Ce, domnule, moarte de om și mai puțin nu. Și acum iată un gazetar franco-romin care aude, se duce acasă, traduce fanfaronada în limba

N-rul în țară 15 b.
în străinătate 20 »

ABONAMENTE:
Pe an în țară 27 lei
în străinătate 25 »
Cu n-r vechi 50 b.

APARE:
MIERCUREA,
VINEREA
ȘI DUMINECA.
Director:
M. IORGA.

Redacția și
Administrația
Vălenii-de-Munte
Jud. Prahova

francesă a persoanei și gazetei sale, și, cum am zice, *desfide*. Da, *desfide*. Atunci altă foaie, a familiei Cantacuzino, ridică, în numele insultătorului d-lui Păltincanu, *desfiderea*. — Cine ești cel cu moartea de om, ieși la iveală, ca s'o facem incaltea! Și eroul de la Gâpsa nu răspunde. Dar răspunde franco-rominul, francul român. Dezmințe, se scusează, revine, insultă, retrage. Și altă dată după el. Și azi, și mâine, și poimâine!

Astupăți-vă urechile, trecători. Trece o chestie mare, și toată oligarhia românească se dă la dinsa cu un zgomot care, amintește, în cacofonie, vestita arie a lătratului ciunilor din *Freyschütz*.

Număru' doi. Un Ministeriu, în timpul sesiunii parlamentare, joacă rolul său decorativ. Joacă pe legislatorul, iar Camera îndeplinește funcțiunile artistice și musicale ale corului său ecoului, cu citeva puncte stridente de opoziție, care și ea face parte din programul sărac al Teatrului regal constituțional român. Dar în vacanță ce poate face un Ministeriu?

Să lucreze, ați zice: Doar sintem însă în țara boierilor. Un *fi donc!* energic ar ieși din tustrele taberele de paraziți la ideia unei grele munci continue fără succese de tribună cu tremolo 'n voce, bătaie din picior și izbitor în masă cu pumnul închis. În vacanțele parlamentare se fac intrișile în vederea remanierii ministeriale.

«Intră» cutare? Nu vrea, căci face politică numai din simț de datorie ori din nevoie de a manifesta anume păreri. «Iese» cutare? Nu vrea să iasă pentru a nu face rău Ministeriului. Și totuși, dacă te uiți bine, unul nu știe ce ar face doar și-ar lua portofoliul dulce pipăitului său, iar celălalt nu știu cum i-ar putea face vânt mai lesne tubiții colegi.

Să zicem că ar fi vorba de dd. Stere și Haret.

Și iată încă un fecund cîmp de discuție pentru presa română, într'un an de reforme, de foamete, de năpaste asupra neamului.

Ziceți-i înainte, domnilor de toate națiile, Jidan, Greci, simboțiști și Români. O nație întreagă vă ascultă cucernic.

Aria din *Freyschütz*, bis!

N. IORGA.

CAROL LUEGER.

D-rul Carol Lueger, șeful partidului creștin-social în Austria, politicianul cumpătat, dar neînduplecat omul prin eselență onorabil și conștiincios, este iarăși ales primar al Vienei, pentru periodul curent de șese ani.

Pentru noi, Români, cari avem toate simpatiile pentru dînsul, precum le are și el pentru noi, este faptul acestei splendide victorii (din 150 de voturi a primit dr. Lueger 130) un prilej de bucurie, de bucurie sinceră, naturală, pe care o simți, cînd vezi că acel de care te leagă aceleași interese și aceleași vederi, reușește.

Carol Lueger a fost unul dintre cei dintîi cari au înțeles că pericolul oricărui organizații, a oricărui Stat, cheme-se el Austria, sau România sau Bulgaria, este jidovimea și democrația-socială.

Ținînd consecvent la principiul negării oricărui avînt de barbarism

prea înaintat, a înțeles dr. Lueger să imprime orașului Viena, în scurtă vreme, timbrul individualității sale reacționare... un reacționarism sănătos, înviorător, care ține echilibru cu miasmele influenței social-democrate.

Dr. Lueger este însă stimat și venerat și de adversarii săi politici, și oricine știe, își descopere capul cu venerație înaintea acestui bătrîn providențial, cu o față încă astăzi frumoasă (Vienesi îl numiau pe vremuri «der schône Karl»), încadrată de barba albită în zbucium pentru binele orașului său.

Sufletul României se unește în urări nefățărite, cu prilejul izbinderii sale recente.

I. IONAȘCU.

Șezătorile cercului «Cuza-Vodă» din Galați.

În toamna trecută, câțiva oameni de bine — prin a căror stăruință s'a înființat biblioteca «Cuza-Vodă» — și-au pus în gând să organizeze niște șezători culturale, așa cum auziseră că se fac la biblioteca din Tâmbrașii lașilor. Și, cu credință în ideal, au pornit cu dragoste și entuziasm, deși multă speranță n'aveau în reușita încercării lor, căci pe terenul acesta nu se făcuse mai înainte aproape nimic la Galați. În orașul nostru, în totdeauna se pusese mai mare preț pe plăcerile otrăvitoare de suflet ale vieții ușoare, iar de desfătări intelectuale rar de tot se pomenia.

La început venia lume puțină la aceste șezători, și erau privite cu neîncredere. Mulți bănuiau sinceritatea celor ce le organizau și credeau că se urmărește prin ele interesul personal al citorva inși dornici de popularitate. Și poate că aveau dreptate, căci nu odată la noi supt o firmă frumoasă s'a ascuns cine știe ce manoperă meschină. Încetul cu încetul s'a văzut că cei din fruntea noii mișcări cu gânduri curate, sînt dintre aceia cu inima îndurerată de starea de nepăsare și putreziciune sufletească, în care ne-am cufundat de la o vreme încoace. Atunci, lumea a început să vină din ce în ce mai multă, până cînd sala a ajuns a nu mai fi încăpătoare și a trebuit să se închirieze săli mai mari.

Ce s'a făcut la aceste șezători? S'au ținut conferinți, toate urmărind același scop: îndreptarea către o viață națională și morală. S'a mai făcut muzică instrumentală, s'a cetit din scrierilor noștri de valoare, iar acum în urmă s'a format un foarte bun cor, care în scurt timp — prin multă muncă, se înțelege — a ajuns să redea minunat unele din cele mai frumoase cîntece naționale ale noastre, cum, de pildă, «Răsunet din Ardeal» și «Lugoșanca». Tot meritul organizării acestor cor revine d-lui Tărăbută, conducătorul lui; pentru organizarea șezătorilor au muncit mai ales d-nii M. D. Atanasiu și locotenentul doctor I. Niculescu.

Cum se vede din acestea, cei câțiva tineri din fruntea mișcării pot să afirme cu mîndrie că au făcut ceva. Muncească numai înaintea cu același avînt și, în mai puțin timp decît s'ar crede, vor putea vedea da rezultate bune, cum poate nici ei nu se așteptau.

D. V. ȚONI.

MICI CHESTII CU URMARI MARI.

— I. FONDUL «CUZA-VODĂ». —

E de mirare cum ieau naștere unele idei și cum se dezvoltă în credința generală; e mai ales de mirare cum aceste idei se pot menține chiar în cercuri unde ar trebui să pară ridicule. Voiu povesti un cas, urmărind un indoit scop:

1) Orice ideie emisă trebuie controlată dacă corespunde adevărului și realității;

2) A îndemna pe mulți camarazi la o faptă bună, demnă de rolul și poziția noastră socială.

Se știe că, odată cu serbarea semi-centenariului Unirii, s'a reluat ideia ridicării unei statuii lui Vodă-Cuza. Ziua de 24 Ianuar 1900 a fost serbată de tot ce este Român, începind cu M. S. Regele și terminind cu cel din urmă școlar de la țară, prin serbări oficiale și neoficiale, parăzi militare, producții literare, discursuri oficiale și neoficiale. Parlamentul țării a vorbit, M. S. Regele a vorbit, profesorii au vorbit, armata a vorbit (d-l colonel Cocorescu a ținut o cuvîntare insulețită în public; toți comandantii au vorbit soldaților; ofițeri mulți au ținut conferințe, etc.). A fost o manifestare generală de mulțămire că am avut norocul să trăim în acea zi de serbătoare a națiunii. Nu-mi explic însă, cum a putut lua naștere ideia, că manifestarea acestei iubiri pentru Cuza-Vodă n'ar fi plăcind șefilor noștri. E în adevăr inexplicabil. Și totuși iată un fapt: Era o listă de subscripție pentru mărirea fondului Cuza-Vodă, care se prezinta unui camarad.

«Semnează, dacă vrei să te muți la Dorohoiu din oficiu!...», zicea camaradul, supt influența ideii de mai sus. Am urmărit de atunci chestia aceasta și am văzut ofițeri semnind chiar douăzeci de lei pentru acel fond, am văzut liste de la Craiova, din București, din Botoșani, chiar și de la grăniceri.

Mă întreb, ce s'ar face toți acestia, dacă ar fi mutați la Dorohoiu? Ba de la un Regiment de Infanterie am văzut ofițeri semnați cu cîte cincî lei pe o listă, pe care figurați și cîte zece bani.... Nu știu, dacă mă înșel crezind că acela va fi fost obolul soldaților. N'ar fi rău! Am văzut liste de școlari pline cu semnături ale celor ce dăduseră cîte zece bani fiecare; am văzut liste de profesori. E lrumos aceasta, căci «acel popor poate avea aspirații mari, care știe să respecte pe oamenii lui mari». Și unde se poate învăța mai bine acest respect al oamenilor mari din trecut, decit în școală și în casarmă?! Banul copilului din școală și al soldatului din casarmă, dat cu convingere, în urma sfaturilor profesorului și ofițerului, are valoarea aurului, dat de omul matur și învățat, care știe că icoanele oamenilor mari sînt zeii timpurilor în care trăim. Iar noi trebuie să ne convingem că faptele naționale de felul unei subscripții pentru Vodă-Cuza ne ridică în ochii șefilor noștri, cari vor ști că în sufletul nostru există recunoștința către oamenii mari, — și acești șefi au totdeauna grija sufletelor noastre.

Dați pentru fondul Cuza-Vodă, camarazi, și arătați calea cea dreaptă și bună tuturor celor ce merg pe căi greșite: «Cultivarea sentimentului național trebuie să facă parte integrantă din sufletul nostru», — altfel nu ni înțelegem misiunea.

UN OFIȚER.

PREOȚI ȘI ÎNVĂȚĂTORI.

Un econ al obișnuitelor și regretabilelor certuri între preoți și învățători e broșura «Lumina asupra clerului românesc de la sate», de preoții Idem și T. O. D.

Preotul, cinstiți părinți, e *cum este*, cum este el, în sufletul lui. Une ori bun, alte ori rău, mai bun la sate decît la orașe, de sigur, mai bun — orice-ar zice d. Haret — cînd e luat din rîndul tinerilor culti decît atunci cînd înfățișează păcate vechi, și nu tocmai vechi.

Și învățătorul tot așa.

Unul și cu altul, se caile să se înțeleagă. Bun fiind, și unul și altul vor fi și mai buni. Iar, altfel, cel bun nu va fi stricat neapărat, de cel rău.

Iar foaia noastră, părinților, vă vrea numai bine și unora și altora, în măsura, bine înțeles, a binelui ce faceți.

Și, decît faceați broșura, mai bine împărțiți ajutor celor săraci din parohia Sfinților Voastre, acum de serbătorile Paștilor. Ori tipăriați o caldă predică pentru o zi așa de mare, ca să se cetească de credincioși, cu bucurie.

Iar că o fi grea misiunea preotului, cine o tăgăduiește? Dar el nu trebuie să se dezguste, cum se vede din broșură, de durerea, sărăcia și duhoarea celor umili, ci să-și aducă aminte că în mijlocul lor Mintuitorul a vestit că este pentru oameni o Împărăție a Cerurilor, în care *aceștia* intră mai ușor.

N. IORGA.

DIN BUCOVINA.

În satul Rus-Mănăstioara pe moșia defunctului prinț Sturdza domnește după plăcui său Evreul dr. Finkler, administratorul moșiei. Dar nu numai atîta, el batjocurește înaintea poporului pe vrednicul preot Mercheș, care-l cam pune bete în roate.

Pentru batjocura aceasta l-a pîrît la tribunalul din Suceava preotul Mercheș. Dar ce să vezi? Evreul a fost achitat! Și, băgați bine de samă, de judecători romîni! Ieșind Evreul învingător, uneltește acuma în contra vrednicului preot, că să-l poată scoate din sat. El întrebuințează lucruri permise și nepermise. numai ca să scape de preot, care vede înșelăciunile lui. Și, așa, nu de mult a primit prefectura din Suceava o acuzație anonimă în contra preotului Mercheș. Ca niciodată, a venit momentul comisarului «Cozocar», dușmanul Romînilor..., poreclit și «Gălușcă» după o alegere de deputat guvernamental, ca să facă cercetare.

Frist, de tot trist cînd noi Romîni sîntem cîrmuiți și batjocuriți de Evrei. Se zvoneste că și prefectul Tarangul ar cam ținea parte Evreului Finkler. De multe ori ne-am plîns noi, de pe moșia prințului Sturdza contra Evreilor cari se îmbogățesc de pe dînsa.

Oare Primăria din Iași, supt care mi se pare e moșia lui Sturdza¹, nu ni va îndeplini rugămintele noastre? Oare poate ea suferi Evrei, cari batjocuresc și cîrmuiesc neamul nostru? Cînd vor avea răsunet rugămintele noastre? Credem și sperăm, că aceasta va fi cea din urmă nedreptate ce ni se face!

SIL.

¹ Nu. ea moștenitorilor. Prințul n'a lăsat nimic vre unei instituții. — N. R.

Cooperativa românească din Folticeni.

Cooperativa românească, care s'a deschis în Folticeni, de vre-o cîteva luni numai, face progrese demne de laudă:

Gratie unui comitet serios, această afacere românească, cu ajutorul lui Dumnezeu și a celor ce simt românește și își mai aduc aminte că sînt Romîni în Țară-Românească, va dobîrî, pe rînd, dacă nu pe toți odată, pe acele lipitori care caută pe toate drumurile și prin toate mijloacele să corupă pe țeranul nostru de la sate, prin minile căruia se hrănesc, și pe burghesimea de la orașe, căreia i-añ supt sîngele.

Datorită acestui comitet compus din dd. I. Blindu, Butnaru, Nemțanu și Stamatiu, acești oameni cari mai añ sentimente românești și dorul cel mare de muncă pentru binele și fericirea fraților noștri romîni, vom vedea în Folticeni —, orașul cel mai jidovit și mai înnapoiat în toate, Canaanul României —, pe lipitorile noastre ducîndu-se de-a berbeleacul, și în locul lor vor apărea înaintea noastră negustorii romîni, de-asupra cărora va fi lîsată cu nespuse mîndrie steagul nostru, cum filii astăzi în capitala Sucevei la cop. «Șomuzul», arătînd tuturor, cu hotărîre, că în această casă se vinde românește, se servește românește, se vorbește românește, toți funcționarii sînt Romîni, și sînt într'o casă al cărui proprietar e Romîn.

Romîn, românește și iar românește; iată ce frumoase și dulci cuvinte pentru noi, Romîni, și desplăcute pentru cei jidoviți, pentru Jidani și pentru lepădații de lege!

Gîndiți-vă, cit de greu li-a fost să întemeieze această cooperativă, prin cîte furi și amenințări din partea «alor noștri» añ trecut acești oameni de bine, pentru ca, aici unde nu vezi decît Jidani, unde nu sînt decît negustorii jidani, unde nu se vorbește decît jidovește și unde vezi pe cutare sau cutare «buieri» jobenat, cu halabusta lui alături, desprețuind pe cei ce nu sînt pe aceeași treaptă de avere sau de șmicherie cu el, aici, în acest oraș, unde Romîni sînt desprețuiți de «barbari» ca nu știu ce, aici unde se dictează de Jidani, unde se administrezăcu Jidani, în acest loc unde totul este și se face numai pentru Jidani, gîndiți-vă, cită inimă și cit interes añ trebuit să depună acești oameni, pentru înființarea acestei dugheni românești într'un tîrg jidovesc. Și cel d'întăiu care a muncit neobosit, cel d'întăiu care a luptat să o vadă odată deschisă, acel om care simte românește mai mult decît oricine, a fost și este d. I. Blindu, Romîn bucovinean. El în dorința de a fi aici o cooperativă, a zis: îmi pun inima și mintea și contribuții cu punga mea toată pentru ajutorarea ei.

Și nu se incredeau la început oamenii că această întreprindere românească să poată ținea piept într'o «cetate» cucerită de perciunați. Nu se incredeau în oamenii de inițiativă ai acestui frumos act național. Și pentru ce? Pentru că añ prăpădit odată încrederea în cei cari añ fost în fruntea diferitelor administrații; căci așa e la noi, pentru unul trag pacostea toți. Dar aici añ văzut și s'añ încredințat ce fel de oameni sînt, și, atunci, în mijlocul unor fierberii și

presiuni din partea celor de sus, s'a înființat cooperativa românească, subscriind acțiunile în valoare de 50.000 de lei.

Și iată, astăzi fac vânzare multă, încasând zilnic cel puțin cite 1.000 de lei. Bucuria e nespus de mare când vedem că, pentru scopul, ei atât de frumos, s'a realizat un punct din statute: «aprovisionarea tuturor Românilor de la o prăvălie românească». Nu vă puteți închipui entuziasmul cel mare al acționarilor ei, cit și al clienților, când văd că li se servește o marfă bună și ieftină: ba încă vin de se aprovizionează de la noi Români, cei leproși și Jidani. Vin pe furis, căci se tem de săteni; iar unul, Vexler, a și dat faliment și pe urma lui se vor duce toți acești nerușinați.

Încurajat de acest succes, atât de frumos pentru cauza noastră națională, d. I. Blindu, cu ocazia conferințelor învățătorești din județul Suceava, a oferit, în seara de 3 Aprila. c., în localul cooperativei, o petrecere curat românească. Această petrecere, care este unica până în prezent în Capitala Palestinei Muntelui, mi-aduce aminte de o petrecere de al «Casa de cetire». Și la noi aici, frați români, ca și la voi la «casa de cetire», am cântat cîntece naționale, am jucat jocuri naționale, am vorbit românește, am ris și pețrecut românește. Cuvîntările simțite ale d-lor Bolintineanu, Blindu și Teodorescu-Broșteni, declamații ale lui Zaharescu, cîntece naționale ale fraților noștri Al. Vasiliu-Tătăruși, Popovici-Borca și Țifescu, împreună cu orchestra lui moș Anghel, ni-au făcut de am simțit inimile bătînd și mai mult în piepturile noastre, ni-au dat încurajare pentru cauza sfîntă a naționaliștilor.

La luptă veșnic, a zis d. Bolintineanu, la înfrățire și unire în idei și fapte pentru nimicirea Jidanilor,—stăpînirea cea nesuferită—, a spus d. Teodorescu-Broșteni; încurajare și ajutor celor ce fac afaceri curat românești, fiind, pentru toți Români de bine, adevărați altruști, a spus d. Nemțanu.

Promitem, dar să și facem. Căci să li fie rușine acelor ce nu vor da concurs unor oameni cari conduc luptă națională pentru comerțul național, singurul care are rost și drept a fi întâiu la noi în România.

Da, se luptă; dar nu numai din gură și nu numai la întruniri, ci și din inimă, cum au muncit și muncesc oamenii din capul cooperativei «Somuzul». Să luptăm cu toții pentru a scăpa Țara-Românească de acești Jidani, cari ni-au luat pînea din gură, să luptăm în unire în contra primejdiei jidovești, întocmai cum a luptat comitetul cooperativei cînd i s'a impus din partea politicianilor să primească și un Jidan în comitet, iar el, comitetul, a susținut că art. 7 din statut glăsuiește ca și cel din Constituție.

Iată ce lucru frumos, ce faptă măreață, plină de eroism național, iată ce lecție dată Jidanilor și jidoviților. Și sa mă credeți că e eroism național, aici, unde până azi n'am auzit și n'am văzut fapte românești.

Și e dat să rimie afirmînd totdeauna puterea noastră națională, inima și voința noastră. Căci Jidanii, cari formează Stat în Statul nostru, după cum spunea d. A. C. Cuza, n'au rațiune de a fi astfel. Și nu va fi, domnule Cuza, căci Dumnezeu este de-asupra noastră și ni trimete și ni scoate la iveală oameni cari luptă și în

Folticent, în contra acestei cotropiri, care a cuprins toate până în cele din urmă fundături din munții noștri.

Să strigăm dar: Jos Jidanii și jidoviții și trăiască sprijinitorii neamului nostru românesc, cari caută să introducă și să sprijinească în țara noastră românească pe Romini, în toate ramurile de activitate.

Dumnezeu să ni ajute înainte!

UN ROMIN.

De-ale școlii și administrației.

Prin silințele învățătorului și a altor oameni de bine s'a ținut, la 22 Mart, o serbare școlară la școala din comuna Teșila, Prahova. Aceasta a fost cea d'întăiu încercare de legătură a sătenilor cu școala (în afară de cea oficială de la 24 Ianuar). Sătenii și sătence și-au dat bucuros obolul. Resultatul moral a fost cu adevărat înălțător. Mulțămirea ce se cetia pe fețele tuturor, entuziasmul ce li cuprinsese sulețele, arată cit s'ar fi putut face pentru acest «neam nenorocit», de-ar fi fost dragoste desinteresată. Inimile ni tresar de bucurie că zorile unei nouă vieți se arată....

Nici astăzi nu putem uita desamăgirea în care au căzut unii intereseții cind, tot în această comună, s'a constituit, de învățătorii și de preotul Ionescu, o cooperativă pentru fabricarea brinzeturilor. Ocupația sătenilor fiind păstoritul, această societate va fi un nou izvor de câștig pentru mulți.

Cind într'un foarte scurt timp s'au făcut acestea — și cite nu mai sint de făcut! — giudul ni se întoarce la o expresie a unui domn administrator de plasă, al legii celei nouă, că învățătorii sint turhurători al ordinii publice (să se aștepte) așa dar, noi răscoale? și nu se țin decit de «meschinării», dacă meschinărie se poate numi faptul că am reclamat nelmplinirea unor obligații față de școală. Aceste neadevăruri au fost spuse cu ocazia unei anchete, în fața sătenilor. De notat că domnul administrator e licențiat.

Grozavă aculare!... Prin nedreptăți de felul acestora a fost să ne prăbușim... Oare nu se cade ca oricine trăiește din veniturile acestor țeri să ni susție cel puțin steagul nostru în luptă? Luptătorii de rind vom fi noi. În «Neamul Românesc», n-r 30, din 27 Mart, am văzut inițiativa, vrednică de cinste, de a se înființa la sate «Case Naționale».

În această comună li s'a propus sătenilor, încă din Februar, să facă acest lucru. Si citeva adrese s'au răspndit în acest scop. A rămas se mai propună, după serbători, și d-lui administrator. Vrem cu tot dinadinsul să merităm adevăratul titlu de «schimbători ai ordinii vechi».

Cu nădejde în Dumnezeu, vom face ce vom putea! Și-am mai dori ca: și administrația să-și iea locul în luptă.

A. S.

Abonații noștri ni datoresc trimestrul April-Iulie (5 lei) sau semestrul April-Octombrie (10 lei). Îi rugăm a ni plăti prin mandat postal, pentru a nu li întrerupe trimeterea.

În editura tipografiei «Neamul Românesc» a apărut un frumos volum de

POESII LIRICE

DE
V. ALECSANDRI

O parte din prefață

• Astfel Alecsandri introducea în poeziile sale elemente care nu fuseseră la început, el prefăcea și adăugia într'o stare sufletească deosebită de aceea în care odinioară avuse inspirația poetică, stare sufletească veche în care nici nu-și dădea osteneala să se strămute. Astfel a căzut ușor în neneala cu diminutivele — *sinișor* și altele de același fel —, în abuzul notel fortate, în ironii care nu sînt la locul lor, în nepotriviri și greșeli de gust. Exemplele se pot găsi în notele adăuse de noi, după returnarea, la textul primitiv, spontan, expresiv și adevărat, care acum întâia oară iese iarăși la iveală. «Mîndruliță» e o dezmierdare; «puiculiță», un prost compliment de mahala; «flori

albe» prind mai bine în cosița «mîndruliței» decît «flori galbene»; «doina dulce ca o floare» zice mai mult decît cea «dezmierdătoare»; «Craiu-Noș, Craiu slăvite» e altă invocare decît «Craiu-Noș strălucite»; «al bălții nensîrșit» inneacă mai bine o vrăjitoare decît «băltoiu mucezi», etc., etc.

De aceste trei puncte de vedere ne-am călăuzit în ediția noastră. Dăm un text autentic și contemporan, un text literar, un text bine punctuat.

Volumul conține 428 de pagini în format mic portativ, tipărit cu o deosebită îngrijire. Prețul unui volum 2 lei, (pentru abonati, 1,50).

Doritorii de a-și procura acest volum sînt rugați a trimite costul prin mandat postal sau mărci postale la administrația tipografiei «Neamul Românesc». — Se află de vânzare și la librărit.

DIN CENTRELE ROMÂNIEI.

Brăila. Unii circiumari de la sate, favorizați de autorități, închid circiuma la ora 9 seara conform legii, deschizând-o peste o oră, pe motiv că nu li se spune și la ce oră s'o deschidă. Frumoasă interpretare, la care nu s'a gândit nici d. E. Costinescu, autorul legii.

* Pentru care motiv primarul și secretarul comunei M. au primit 50 de pogoane gratis de la moșierul G.

* În gara Făurei un moșier căruia i se spunea «domnule Căpitan» grația după treptele unul vagon de clasa II-a către logofătul său, în fața a 80 de săteni: «Lucescule, vei face contractul de 92 de lei, și dinșii o să-ți mai dea cîte 2 lei pe de-asupra, cum am făcut cu Opișan».

Iată cum se trece peste maximul de arendă.

* Mai mulți locuitori din B., se plîng cum că moșierul F. și-a transformat conacul într'un adevărat local de desfriș, batjocurînd copilele din sat, iar administratorul de plasă, în schimbul concesiilor de la curte, n'aude și nu vede. Am dori să se puie capăt ospătărilor administratorilor de plasă pe la curțile boierești, spre a se pune capăt mai ușor și relelor stări de lucruri. — T.

Birlad. Anul trecut s'a înfierat printr'un număr al acestei reviste, obrăznicia și îndrăzneala Jidanului Ludvig Ber, arendașul moșiei Tîrziu (județul Fălciu), slugă de-a renumitului Kaufmann, care a pus să are plugurile în ziua de Buna-Vestire.

Ei bine, și anul acesta — deși a luat cunoștință de nota de anul trecut și de sigur se înțelege cum a răspuns (injurînd) — și anul acesta, în ziua de serbătoare a Bunel-Vestiri s'a văzut — ne mai pomenită obrăznicie din partea Jidanului — țeranii arînd. Oare nu s'ar putea lua nicio măsură față de îndrăzneala obrăznică a acestuia și a celorlalți de felul lui? — G.

Craiova. Cu privire la articolul său precedent I. ni scrie:

«August Csap este German; Juster de asemeni (? N. R.); Adolf Ebner s'a învoit pentru 180.000 de lei. La Banca Generală mai sînt încă patru Romîni și d-l Farago ar avea intențiaca să aducă cit de mulți Romîni.»

* Liceul «Carol I-îu» a serbat ziua de 7 April printr'o serbare, dată cu o zi înainte. A vorbit profesorul Șt. Ciuceanu despre Progresele școlii». D-sa a afirmat că înainte vreme totul era rău și putred, iar acum nu mai e așa; ni-a vorbit de un «spirit de inițiativă», de o «educație» ce s'ar urmări constant de profesorii liceului, etc. Noi ni aducem aminte de un număr mic de profesori, cari într'adevăr au vrut să facă oare cînd ceva, de un curent sănătos și cuminte, pornit acum doi-trei ani, în calea căruia s'a pus tocmai cine era dator să ajute. Noi știm, și o spunem cu durere, că Liceul nostru are foarte multe lipsuri, în special oameni hotărîți pentru o luptă curată și neîntinată de patimi josnice, care se revarsă aici, ca în toate părțile, din politica murdară a noastră. Timpurile de azi nu sînt tocmai trandafirii, d-le profesor.

A fost lume multă. Dar lumea aceasta venise mai ales să asculte pe doi elevi, din «Innalta societate» cari aveau să vorbească despre

Regele Carol I-lea. Și au vorbit, așa cum se văd lucrurile în saloanele respective. Iar, în mintea mea de țeranrâu-crescut, se naște o umilă întrebare: dar dacă ar fi vorbit doi tii din ai țeranilor uciși în Mart 1907?

* Din multe părți, de pe la țară, se auie repetindu-se o plîngere: după răscoale, mulți posesori de pămînt au îndoit prețul unei vite la pășune: o oaie de la 1 — 1,20 lei, s'a făcut 2 lei și 2,50. Faceți legi, domnilor guvernanți, și pe urmă căutați instigatorii printre cei ce vă denunță asemenea fapte. — M. L. OLTEANU.

Folliceni. La 2 April, s'au început conferințele generale ale corpului didactic primar din județul Suceava. Dimineata, după ce s'au strîns toți institutorii și învățătorii, în frunte cu d. revisor școlar, au pornit în corpore la Catedrala «Adormirea».

Aici, la oarele 10, s'a oficiat un Te-Deum de către mai mulți preoți. Fată la acest Te-deum a fost și d. Mihail Sadoveanu, iar dintre autoritățile civile, numai d. director al Gimnasiului «A. Donici», cu cîțiva domni profesori, și d. administrator financiar.

După oficierea Te-Deumului, cu toții s'au întors la școala n-r 1 de băieți, unde se țin conferințele generale ale corpului didactic primar.

Apoi d. G. T. Ionescu, revisorul școlar cl. I, printr'o frumoasă și simțită cuvîntare, declară conferințele generale din anul acesta deschise.

După amiază, la oarele 3, d. Sadoveanu, într'un curat graiu românesc, dulce și mlădios, rostește o cuvîntare, în care arată lămurit chipul cum învățătorii au să se infatîșeze la ședințele publice ale cercurilor culturale, și cum trebuie să procedeze spre a scoate ideile fixe, greșite, din mintea sătenilor; dacă Statul nu li mai poate da alt pămînt decît cel care îl au, și dacă nici de la proprietari nu se poate să se ia pămînt spre a se împărți sătenilor, se cuvine să-l convingă că pot trăi, nu numai din munca pămîntului, ci mai ales puțința unui traig ușor o vor avea cînd numărul știutorilor de carte se va mări, cînd se vor smulge din minile străinilor și se vor îmbrățișa, de cit mai mulți Romîni, comerțul și industria.

I s'a adus mulțămiri de către d. revisor în numele întregului corp didactic primar. Apoi învățătorii și institutorii au fost îmbrășiiați în trei secțiuni, după care s'a intrat în lucrări.

Rimnicu-Sarat. Comuna și județul au oferit, ce-i drept, Ministeriului de Războiu suma cerută pentru construirea unui local al regimentului de artilerie — ce era vorba să se instaleze aici și e altă de mult cerut de nevoi'e orașului și județului nostru; n'a dat însă locul necesar pentru ale construcții și hala de tragerea la țintă. Motivele acestei procedări nu sînt decît ambiții personale de politicieni și reaua înțelegere a intereselor obștești, căci loc s'ar fi găsit destul, dacă cei cari ne cîrmuiesc n'ar fi avut ochii căpușiți de interes. Nu mai departe decît lingă casarma regimentului de infanterie, sînt aproape 10 ha. pămînt, parte plantate cu arbori, iar restul se închiriaza de actualul regiment pentru bostănării.

Afară de acest loc, care ar fi putut fi foarte bine întrebunțat pentru construirea noii casarmii, comuna mai are încă vre-o 50 ha., care sînt date în mod gratuit locuitorilor din marginea orașului pentru pășunatul vitelor.

N'am avea nimic de obiectat dacă numai vitele Romnilor s'ar folosi de acest imaș, însă partea rea este că majoritatea vitelor ce pasc în acest islaz sînt ale Evreilor, Grecilor și ale altor străini din oraș. Credem că comuna nu este datorare să dea imaș gratuit tuturor străinilor pripășiți în orașul nostru. Așa că acest imaș uște gospodarii conștienți și buni patrioți l-ar putea reduce la strictul necesar, iar restul l-ar da pentru altă nevoie a orașului, în cazul de față pentru regimentul de artilerie.

Aș fi bucuros dacă constatările mele ar fi luate în seamă de cel în drept, și s'ar desmetici din rătăcirea de acum.

* În școala din Vrteșcoiū s'a dat o frumoasă serbare pentru ridicarea unui monument în amintirea celor căzuți în războiul Neatîrării. S'a represintat destul de bine de către flacăi următoarele piese și monoloage: «Moș Ion Roată», «Plevna», «Cuza-Vodă», «Rămășagul», «Beția cu leac», «Barbu Lăutarul», «Șoldan Viteazul» și «Rugămintea din urmă».

Inițiativa acestei serbări, dată cu ocazia închiderii școlii de adulți din Vrteșcoiū, se datorește d-lui C. Saragea, administratorul plășii și inimosului învățător Petru Saragea.

* Cel unsprezece delegați aleși la 25 Ianuar, în ședința de reconstruire a secției Rimnicu-Sărat a Ligii Culturale, intrunindu-se în ziua de 31 Mart, au ales următorul comitet: dr. V. Negrescu, președinte; medic veterinar C. Țintăreanu și pr. M. Comănescu, vice-președinți; inginer V. Ghircoias, casier; N. Dicescu, secretar; Al. I. Rădulescu și I. C. Ilistrițeanu, membrii. Li dorim spor la muncă și izbîndă bună.

* Din inițiativa societății culturale «V. Alecsandri», s'a oficiat un parastas în Catedrală pentru odihna sufletului Doamnei Elena Cuza. Această ceremonie pioasă și de recunoștință pentru frumoasele fapte ale Doamnei s'a săvîrșit în prezența membrilor societății și a publicului adunat în urma duiosului apel adresat de societate. Tot odată, atît societatea «V. Alecsandri», cit și secția Ligii Culturale au trimis d-lui Th. Rosetti, fratele Doamnei, următoarea telegramă: «Pentru pierderea prea iubitei și primei Doamne a României Elena Cuza, rugăm primiți expresia profundelor noastre condoleante».

Dacă fapta românească a acestei societăți a fost simțită de mulți, indiferența însă a Episcopului Dionisie al Buzăului, care n'a luat nicio măsură cu acest prilej, ca și a oficialilor și a pretinsei elite din localitate, nu s'a desmintit nici de data aceasta. Nu putem să zicem acestora altceva decît că dorim să li pară rău și să spunem: onoare societății «V. Alecsandri», care simte și lucrează românește, făcînd orice sacrificii pentru trezirea conștiinței naționale. — N. D.

Slatina. În orașul nostru numărul prăvăliilor jidovești a început să sporească din ce în ce; așa, pe Str. Lipscani, lângă librăria «Ioan Nicolescu», a venit Jidanul Rosental, de profesie ceasornicar, iar în localul cu două etaje unde se află Clubul conservator-democrat, jos este de curînd venit Jidanul Duckmann, de profesie grînar.

Zilnic în orașul nostru numărul Jidanilor sporește, așa că în curînd orașul Slatina va deveni un al doilea Iași. Comerțul acestui oraș va ajunge în minile acestor Jidani parasiți.

Nenorocirea Slatinei vine și din partea acelor jidoviți cari sînt mesc numai cu numele Român, dar cari nu sînt românește.

* În seara de 4 April a. c., s'a dat în orașul nostru, din inițiativa d-nei Atanasiu, o frumoasă serbare școlară, de către elevele școlii profesionale, la care a răspuns un foarte mare număr de persoane.

UN SLĂTINEAN.

Telega. Ni se scrie: «În seara de 7 Februar a. c., a fost un bal în localul școlii de băieți din comuna Telega, jud. Prahova, în folosul bisericii sf. Voivozi. Beneficiul curat a fost de lei 844.50, din care scăzîndu-se cheltuielile balului, 116.75, rămîne beneficiul net de lei 727.75, care sumă s'a încredințat preotului paroh Ioan Zinculescu».

Tulcea. Se impune o anchetă spre a se putea constata dacă sînt adevărate următoarele fapte ce cad în sarcina șefului silvic domeniului din Casimcea: Nejustificarea a 3.000 de tăieturi din pădurea Chirislic; arendarea de pămînt de grădinărit la Bulgari și supuși bulgari și trimererea cōpiilor de contract spre autentificare în Bulgaria; darea de ceair pe preț de 16 lei hectarul unui proprietar, iar locuitorilor din Chirislic pămînt de calitate a doua cu 20 de lei hectarul, ca răzbu-nare pentru un denunț al lor; și trecerea în inventariu între cei cari au luat pămînt a unora din locuitorii decedați. — T.

Toate notițele neisclătite sînt de N. Iorga.

I. DIN ȚARĂ.

Chestia țerânească.

La Hirilău, primar, subprefect, prefect, s'a-ū înțeles și a-ū făcut din 53 de țeranî cu ibovnice, 53 de gospodari.

Bravo!

Evreii noștri.

În comuna M., în zilele de 2 și 3 April a. c., s'a făcut recrutarea tinerilor: între ei trebuia să se presinte și un purăț de-al lui M. Fischer, arendașul moșiei C. Tot timpul recrutării, maiorul, venit pare că, innadins ca să facă tot posibilul să-l scape de arnată, a dormit și a petrecut la familia Fischer.

Nu știm cauza, dar probabil Comisiunea a fost la înălțimea misiunii sale; nu l-a-ū presintat, rămînînd să-l presinte la supra-revisie, unde sînt șanse să-l poată scuti. — UN ROMÎN.

* În comuna D., compusă din șapte cătune, sînt, din grația autorităților treizeci de familii evreiești cu aproape o sută de suflete. Dumineca, atunci cînd la biserică toacă, Jidanii lucrează de zor.

Primarul, notarul și popa sînt nelipsiți din casa Jidanilor, unde beau și chefuiesc în tovărășia «duduilor» Blumenfeld.

Tot în această comună, anul trecut venise un Jidan să deschidă o dugbiana. Conform legii, trebuia să aibă capital. Pe acest motiv credeam că vom scăpa de el. Poate am fi scăpat dacă însuși preotul S. nu ar fi declarat în plină Primărie că garantează cu averea sa pentru Marcovici.

De asemenea preotul M. și d. T. ieaă inițiativa și înființază o cooperativă de ouă, dar nici de aci nu lipsește Blumenfeld. Preotul M. iscălește un contract ca să nu vîndă nimănui ouă decît unul Jidan din Burdujeni, omul de afaceri al lui Blumenfeld, și în schimb primește doi lei pentru fiecare mie de ouă. — I. B.

Partidele noastre.

După «Liberalul» din Iași, aș fi un veșnic nemulțămît.

Nu : sint foarte mulțămît cînd «Liberalul» d-lui Stere constată că nu sint mulțămît.

* Cunoscutul furnisor al Ministeriului de Război, d. Valeanu, care era și inspector agricol, a fost înlăturat.

* Dintre cei cari au felicitat pe Rege de Jubileu, și-au tipărit telegramele numai tachiștii și Jidanii.

Moravuri.

Vestitul avocat Eliu Popescu, cel cu escrocheriile și atentatele, totdeauna iertate, din Craiova, e osludit în sfîrșit la doi ani de temniță.

Felurite.

Intr'o telegramă către d. T. Rosetti, Regele și-a arătat participarea la durerea rudelor Doamnei Elena și a vorbit de „pioasa amintire ce păstrează aceleia care a fost o adevărată mamă pentru săraci”, după ce a fost „ultima principesă domnițoare a României”. Maria Sa regretă că nu s'a putut face Doamnei îngroparea solemnă ce i se cuvenia.

* Prințul Imperial german a vizitat la Buftea pe d. Barbu Știrbel. Era întovărășit de rudele sale din familia regală.

* La Ateneul din București, festival pentru sporirea fondului menit statuii lui Eminescu.

* Legația germană și-a adus călușari — curios spectacol valah — cu prilejul ospățului dat Principelui Imperial german.

* La Buftea a cîntat corul Carmen. O societate de danț, «Chindia», a înfățișat jocuri românești.

* S'a dovedit prin neenumărate atitudini și cuvinte ale Principelui Imperial că sint pe lume prinți cari știu ride și glumi.

Și anume cu oamenii «de rîd».

Habar n'am fi avut fără asta !

Gospodărie.

Și atașatul comercial austriac, von Riedel, constată «ravagiile trusturilor de arendași în Moldova».

Oastea.

O ocupație foarte plăcută cu care-ți poți trece timpul, călătorind cu trenul, e : a juca cărți pe bant. Cine dintre militari stă bine în finanțe, poate a călători

civil, în clasa III-a, în loc de I-ia sau a II-a și căci în a III-a se pot juca mai în tihnă cărțile.

Dar mai judec și altfel: decit o diferență la bilet, pentru a călători cu I-a sau a II-a, de ce nu mai bine un «poker» sau un «maus», făcut între doi în clasa III-a, și mai ales în săptămîna patimilor, cînd autoritățile în tren lipsesc și cînd școlile au vacanțe, și prin urmare ai ce învăța de prin tren.

Așa ceva i s'a întimplat unui militar din cel mare, care și-a uitat și hirtile în tren. — N.

II. DE LA ROMÎNII DE PESTE HOTARE.

Ardcat. Evreul ucigaș al inginerului Virgil Giacomuzzi a fost liberat.

Ungaria. Ministeriul de Culte se încumetă a cerceta prin Românul „moderat” P. Ionescu, felul cum s'a făcut alegerea pentru Sinodul din Caransebeș.

Dieceasa a cerut ajutorul Dieceselor surori.

III. ȚERI STRĂINE.

Bulgaria. Acum, cînd Rusia a blagoslovit pravoslavnic «acordul» turco-bulgăresc, vin și de la noi felicitările. Ale Măriei Sale Regelui către «Majestatea Sa Țarul, Sofia» sînt «cele mai cordiale» și «poporul Măriei Sale împărtășește fericirea poporului bulgar cu care e în relații așa de amicale».

Împărtășește neapărat, din clipa iscăririi protocolului, și relațiile au fost totdeauna foarte amicale.

D. I. I. Brătianu a telegrafiat deosebit, dar termenii telegramelor sînt mai puțin călduroși.

Rusia. Congres panslavist la Moscova.

* Președintele Dumei a felicitat Bulgaria neatîrnată.

Reacționarii din adunare n'au vrut să o iscălească pentru a nu părea că se amestecă în politica externă.

Turcia. La San-Stefano, unde s'a încheiat în 1878 tratatul de sfîșiere a Împărăției turcești, se adună oastea Turciei Nouă și o sută de deputați își țineau ședințele. Constantinopolul a fost ocupat de trupe, care cu tunurile și mitraliezele au strivit pe soldații revoltați împotriva Constituției.

Tinerii Turci sînt acum în Constantinopol, și e îndoielnic dacă Abdul-Hamid va mai domni încă.

* Mișcările albanese păreau a tinde la o răscoală. Zvon fals despre intrarea unei oști albanese în Monastir.

* La Adana și Mersina se măcelăresc și mai departe Armenii.

Pentru Fondul Cuza-Vodă.

Colecția studenților anului al III-lea de Medicină: Dr. Alexandrescu Dersca 5 lei, Stoicescu Constantin 2 lei, Zugravu Gh. 1 leu, Săvulescu Dumitru 2 lei, Dinea Vasile 1 leu, Mitulescu Petre 2 lei, Popescu Dumitru 2 lei, Chirișescu Ion 50 bani, Gombiescu Dumitru 1 leu, Teodoroff Boian 1 leu, d-ra Vlăsceanu Cornelia 1 leu, Puțica Constantin 2 lei, Olișevschi Alexandru 1 leu, Macri Ion 1 leu, Saidac Constantin 1 leu, Nastu Arhondi 1 leu, Lăzărescu-Popa Constantin 1 leu, Iancovescu Nicolae 1 leu, Sutter Constantin 1 leu, Stăncescu Constantin 1 leu, Bendorf Constantin 2 lei, d-ra Mincov Olga 1 leu, Ludovic Horia 2 lei, d-ra Mironescu Elvira 2 lei, Papilian Victor 2 lei, d-ra Stănescu Sabina 3 lei, d-ra Teodorescu Ioana 3 lei, d-ra Demetrescu Gherghina 3 lei, Misir Simion 2 lei, Condrea Petre 2 lei, Poiloni Victor 4 lei, Preotul Popescu Alexandru 2 lei, Păunescu Dumitru 1 leu, Sofronie Gh. 2 lei, Banciu Aristotel 1 leu.

Din com. Tarcău, jud. Neamț; Carlo Scolari 5 lei, Dimitrie Trif 2 lei, Nedescifrabil 50 bani, I. Cosma 1 leu, N. P. 1 leu, V. Munteanu 1 leu, N. Vlădescu 1 leu, Gh. Neculau lei 1.50, I. Pitaru lei 1.50, Gh. Cibotariu 1 leu, Costachi Pinteza 2 lei, 15 țerani lei 1.50, Andrieș Bedrosian 50 bani, Vasile Crețulescu 1 leu, Nicu Ștefănescu 1 leu, Nedescifrabil 1 leu, I. Titu 1 leu, C. Călușăreanu 1 leu, A. Zaharia 50 bani, Ion Chifur 50 bani, M. Vlădescu 1 leu, Tita Zonon 50 bani, Protosinghel Ghenadie Tarcău 5 lei, Dumitru Craun 1 leu, A. Vanzetta 2 lei, Aft. Gheorghiu. Fărcașa 1 leu, D. Cazază, Fărcașa, 1 leu, Grig. Țuțuianu 1 leu, Gh. Țuțuianu 1 leu, G. Giangălău 1 leu, I. Papa 1 leu, I. Dumitraș 1 leu, Sim. Pietroaia 1 leu, Gav. Platon 1 leu, Il. Ionescu 5 lei, 9 țerani 3 lei, 8 țerani 80 bani, Alexandru Stoichiță 1 leu, G. Ieca 4 lei, Const. C. Popescu 1 leu, G. Vlădescu 2 lei C. Iosofov 1 leu, Iordachie I. 2 lei, Gh. Dumbrăveanu 1 leu. Subscrierea lucrărilor din Brateș-Tarcău lei 40 și 20 h. B. 1 leu, Toader Grigoraș 1 leu, Gh. Ardeleanu 1 leu, G. Lubienitchi 5 lei, D. Diaconescu 1 leu, Francesco Pella 10 lei, Marghioala Munteanu 50 bani, V. Băcăiu 1 leu, Nedescifrabil 2 lei.

Din com. Posești, jud. Prahova: Gh. St. Sersea 2 lei, Aureliu St. Sersea 1 leu.

Total: 6.833,75.

Se caută un bun incasator pentru incasarea abonațiilor rămași în restanță și cărora li s'a suprimat foaia.

A se adresa la Administrația revistei noastre.

Toți corespondenții noștri sint rugați a inchide plicurile cu manuscrisul lor, spre a nu fi loviți neconținut de taxe indoite. Plicurile, insuficient francate, se vor trimete de acum îndărăt.

In editura tipografiei «Neamul Românesc», au mai apărut:

Graiul vremurilor, povești de Tudor Pamfile; un volum în octavo, avind 188 de pagini. Prețul 2 lei.

Cinzece poporale din Țara Oltului, culese de N. Cirstea, 5 bani exemplarul.

Se află de vânzare la Administrația tipografiei «Neamul Românesc» și la toate librăriile din țară.